Proletari din toate țările, uniți-vă!

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XXI-Nr. 1010 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 26 sept 1969 | 4 pagini 25 bani

25 DE ANI DE LA APARIȚIA PRIMULUI NUMĂR LEGAL AL ZIARULUI „SCÎNTEIA"

UN CALD SALUT ZIARULUI „SCÎNTEIA"

...nește un sfert de veac de ... primului număr legal al „Scînteia", organ al Comitetului Central al Partidului Comunist Român,

Continuînd o eroică tradiție făurită prin luptă și jertfă în anii grei ai ilegalității, „Scînteia" intruchipează înaltele trăsături ale ziarului comunist, purtător al cuvîntului partidului, militant neabătut pentru înfăptuirea politicii sale interne și externe, pentru edificarea României socialiste.

„Scînteia" a avut o prezență activă în toate bătăliile pe care le-a purtat întregul nostru popor, sub conducerea partidului, pentru înfăptuirea profundelor prefaceri care au înnoit viața economică și socială a țării, a fost un puternic factor de educare a maselor și de formare a opiniei publice. Ea și-a perfecționat continuu instrumentele de lucru și îndeosebi în ultimii ani, în climatul propice creat de hotărîrile Congreselor al IX-lea și al X-lea ale partidului, a devenit o înaltă tribună la care se dezbat cu competență și principialitate marile probleme ale progresului nostru social, căile care pot asigura în modul cel mai eficient îndeplinirea marilor obiective stabilite de partid.

În această perioadă, cînd oamenii muncii sînt angajați în opera de înfăptuire a istoricelor hotărîri ale Congresului al X-lea al P.C.R., „Scînteia" oglindește marile lor realizări, le stimulează inițiativele, ajută, prin critică principială, la înlăturarea a tot ceea ce frînează mersul înainte al societății noastre, contribuie la promovarea noului, a ideilor înaintate, a inițiativelor valoroase, exprimă viu și convingător voința și năzuințele întregului nostru popor.

Întreaga presă românească vede în „Scînteia" un exemplu de slujire devotată a idealurilor socialiste și comuniste, un exemplu de promovare consecventă a principiilor marxism-leninismului.

Cu ocazia aniversării unui pătrar de veac de la apariția primului număr legal, colectivul „Gazetei învățămîntului" adresează ziarului „Scînteia" un fierbinte și tovărășesc salut, urîndu-i noi succese în îndeplinirea nobilei sale meniri.

În timpul adunării festive

ADUNAREA FESTIVĂ

În sala de marmură a Casei Scînteii a avut loc joi dimineața adunarea festivă consacrată împlinirii a 25 de ani de la apariția primului număr legal al ziarului „Scînteia", organ al Comitetului Central al Partidului Comunist Român.

La festivitate au luat parte membri ai C.C. al P.C.R., activiști de partid și de stat, cadre de conducere, ziariști din presa centrală și locală, de la publicațiile literare, de la Agenția Română de Presă „Agerpres", de la Radio și Televiziune.

Asistența a întîmpinat cu vii aplauze, la sosirea în sală, pe tovarășii Nicolae Ceaușescu, Ion Gheorghe Maurer, Gheorghe Rădulescu, Virgil Trofin, Manea Mănescu, Dumitru Popescu.

Adunarea a fost deschisă de tovarășul Alexandru Ionescu, membru al C.C. al P.C.R., redactor-șef al ziarului „Scînteia", care a vorbit despre activitatea ziarului de-a lungul celor 25 de ani.

Într-un cadru solemn, se dă citire Decretului Consiliului de Stat prin care se conferă ziarului „Scînteia" ordinul „Steaua Republicii Socialiste România" clasa I.

În aplauzele puternice ale asistenței, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, a înmînat înalta distincție redactorului-șef al ziarului „Scînteia".

În numele redacției, tovarășul Alexandru Ionescu a mulțumit pentru distincția conferită și a asigurat conducerea de partid și de stat, pe tovarășul Nicolae Ceaușescu, că ziarul va milita cu și mai multă perseverență pentru transpunerea în viață a politicii interne și externe a partidului.

În continuare au luat cuvîntul tovarășa *Ada Petrescu*, șef de secție în redacția ziarului, tovarășul *Martin Cioc*, reporter fotograf, care lucrează în redacție de la primul număr legal, tovarășul *Mircea Angelescu*, redactor șef adjunct.

Primit cu îndelungi și puternice aplauze a luat cuvîntul tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, *secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat.*

Cuvîntarea a fost subliniată în repetate rînduri cu puternice aplauze, care nu au contenit minute în șir.

Festivitatea a luat sfîrșit într-o atmosferă de puternic entuziasm, printr-o caldă manifestare a dragostei și atașamentului ziariștilor comuniști față de partid și secretarul său general, a hotărîrii lor nezdruncinate de a milita și în continuare prin scrisul lor pentru înfăptuirea sarcinilor măreț trasate de cel de-al X-lea Congres al P.C.R.

*

Cu prilejul împlinirii a 25 de ani de la apariția primului număr legal al ziarului „Scînteia" a avut loc solemnitatea înmînării de ordine și medalii ale Republicii Socialiste România unor redactori și tehnicieni ai ziarului.

La solemnitate au participat tovarășii Manea Mănescu, membru al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., vicepreședinte al Consiliului de Stat, Alexandru Ionescu, membru al C.C. al P.C.R., redactor-șef al ziarului „Scînteia", Bujor Sion, membru supleant al C.C. al P.C.R., șef de secție la C.C. al P.C.R., reprezentanți ai presei centrale și locale.

Înmînînd înaltele distincții, tovarășul Manea Mănescu a felicitat călduros pe cei decorați în numele Consiliului de Stat și al tovarășului Nicolae Ceaușescu, personal, urîndu-le noi succese în activitatea viitoare, multă sănătate și fericire.

*

După festivitate, tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu ceilalți conducători de partid și de stat a vizitat Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii". Oaspeții au fost conduși prin secțiile marii unități a industriei noastre poligrafice de tovarășii Vasile Dinu, vicepreședinte al Comitetului de stat pentru cultură și artă, ing. Constantin Tronaru, directorul general al Centralei industriei poligrafice, ing. Constantin Ciurea, directorul general al Combinatului.

Cuprinderea și frecvența în clasa a IX-a — o problemă care rămîne pe agenda de lucru a școlilor

Relatam în numărul anterior al gazetei noastre unele aspecte privind debutul clasei a IX-a a școlii generale de 10 ani, subliniind necesitatea de a se continua eforturile pentru a aduce la școală un număr cît mai mare de absolvenți ai clasei a VIII-a.

Situația înregistrată de corpul de control al Ministerului Învățămîntului la 20 septembrie atestă că procesul de școlarizare în clasa a IX-a s-a desfășurat mai departe, cu bune rezultate, în majoritatea orașelor și localităților rurale. În cîteva zile numai au fost școlarizați încă 5000 de elevi, cu perspectiva ca după încheierea concursurilor de admitere în unele școli profesionale și la ucenicie, care sînt în curs de desfășurare, alte mii de elevi să poată fi de asemenea școlarizați. La 20 septembrie frecventau cursurile clasei a IX-a a școlii generale de 10 ani 41 942 de elevi, dintre care 26 200 în școli urbane și 15 742 în școlile din localitățile rurale. Între 16 și 20 septembrie, în județul Cluj, de pildă, cifra de școlarizare a crescut de la 835 la 1050 în orașe și de la 193 la 794 în școlile sătești. Creșteri substanțiale au fost înregistrate și în județele Iași, Ilfov, Teleorman, Vaslui. Merită subliniate preocupările susținute ale consiliilor populare județene și comunale, ale inspectoratelor școlare județene și ale conducerilor de școli din județele Botoșani, Satu-Mare, Teleorman, Ialomița și Vaslui care, întocmind studii preliminare temeinice și desfășurînd o bună muncă de popularizare a școlii generale de 10 ani, au reușit să îndeplinească și să depășească substanțial planul de școlarizare în clasa a IX-a. Astfel, în județul Botoșani s-au realizat 56 de clase a IX-a față de 34, cîte fuseseră planificate, cuprinzînd 306 elevi față de 260 în orașe și 901 față de 740 în sate. În județul Vaslui s-au realizat 38 clase a IX-a față de 28 planificate, fiind școlarizați 472 elevi față de 200 în orașe și 857 față de 800 în sate. În județul Satu-Mare au fost cuprinși în clasa a IX-a 1368 de elevi față de 690, cîte se anticipase. Preocupări sporite pentru școlarizarea în clasa a IX-a s-au vădit și în alte județe. La Neamț și Bacău, unde s-au înregistrat substanțiale depășiri ale cifrelor de școlarizare, îndeosebi în școlile din orașe, s-au alcătuit clase cu efective care nu coboară sub 25 de elevi. De sigur că această preocupare va scuti conducerile de școli și inspectoratele școlare de eventualele surprize în stabilitatea claselor.

Mai există însă o serie de județe — Arad, Bihor, Bistrița-Năsăud, Brașov, Brăila, Caraș-Severin, Covasna, Dîmbovița, Gorj, Harghita, Ilfov, Maramureș, Mehedinți, Olt, Sălaj, Sibiu, Timiș, Tulcea, Vîlcea, Vrancea — unde școlarizarea în clasa a IX-a a școlilor de 10 ani din mediul rural se plasează sub cifrele anticipate. De aceea este necesar să se depună eforturi în continuare pentru a școlariza pe toți elevii cărora le revine această obligație prin lege. Paralel cu aceasta **colectivele didactice și conducerile de școli vor trebui să-și concentreze eforturile în menținerea unei bune frecvențe, a tuturor elevilor clasei a IX-a.**

O frecvență regulată se obține, în primul rînd, prin temeinicia procesului de învățămînt. Este necesar deci ca toate colectivele didatice din unitățile unde funcționează clasa a IX-a a școlii generale de 10 ani să fie sprijinite pentru a realiza lecții de o înaltă ținută științifică și pedagogică. Instruirea profesorilor care predau la aceste clase, efectuată prin grija inspectoratelor școlare județene înaintea deschiderii anului școlar, se va reflecta desigur în ținuta și nivelul lecțiilor. **Esențială rămîne însă conștiinciozitatea cu care fiecare profesor care predă la clasa a IX-a își pregătește fiecare lecție, exigența cu care conducerile de școli urmăresc nivelul acestora.**

Cerința aceasta se impune cu atît mai mult cu cît în unele județe la cursurile pregătitoare nu s-au prezentat toți cei care predau la clasa a IX-a, iar în altele la instruire au lipsit programele pe baza cărora urma să se facă pregătirea. La Sibiu și Hunedoara, de pildă, cursurile s-au desfășurat fără programe și manuale. De aceea **s-a propus ca în perioada vacanței de iarnă să se reia cursurile cu profesorii care predau la clasa a IX-a.**

După prima săptămînă de școală s-au semnalat unele greutăți care depășesc posibilitățile locale de rezolvare și la care sînt deci solicitate să-și dea contribuția direcțiile de specialitate din Ministerul Învățămîntului. Astfel, în județele Maramureș, Satu-Mare, Dolj, Caraș-Severin nu se cunoaște precis modul cum trebuie să se desfășoare practica în producție. La unele școli din mediul sătesc se manifestă preferința pentru practica în unități de deservire. Nu se cunoaște durata zilei de muncă în timpul practicii agricole de 2 săptămîni. În unele locuri aceasta este de 6 ore, în altele de 10 ore. În județul Dolj, pe de altă parte, școlile întîmpină greutăți din partea conducerilor unităților agricole care aparțin Consiliului Superior al Agriculturii, deoarece nu au instrucțiuni din partea acestuia. În unele comune din județul Caraș-Severin ca, de pildă, Tergova, elevii nu au unde să facă practica. Pentru aceste cazuri, școlile respective au propus să li se atribuie loturi experimentale, firește după ce problema va fi rezolvată în principiu de către organele de resort din Ministerul Învățămîntului.

O altă problemă care își așteaptă urgent soluționarea se referă la predarea limbilor străine. În multe locuri, clasele a IX-a fiind formate din elevi care provin de la școli diferite, unde s-au studiat limbi străine diferite, se ridică greutăți în stabilirea grupelor și a limbilor străine ce urmează să fie predate.

Sîntem convinși că aceste probleme vor fi soluționate la timp, că profesorii care predau la clasa a IX-a vor depune toate străduințele pentru ca primul pas în trecerea la învățămîntul general și obligatoriu de 10 ani să însemne un succes și în ce privește nivelul instrucției și educației pe care urmează să le înfăptuiască această școală.

CONST. RĂDOI

CE ESTE ESENȚIAL ÎN PROCESUL DE ÎNVĂȚĂMÎNT

Dezvoltarea într-un ritm vertiginos a științei și tehnicii și deci îmbogățirea logosferei cu noțiuni, teorii și principii a căror cunoaștere devine o necesitate pentru omul de azi, dar mai ales pentru cel al viitorului ridică numeroase probleme în fața teoriei și practicii pedagogice, ca și a psihologiei pedagogice. Se impune în primul rînd, cu necesitate, găsirea modalităților prin care școala să poată ține pas cu această rapidă dezvoltare.

Problema este cu atît mai complexă cu cît asigurarea dreptului la „cetățenie didactică" pe care-l reclamă atît cunoștințele „clasice" cît și noile achiziții din domeniul științei și tehnicii a determinat nu o dată fenomenul supraîncărcării planurilor, programelor, manualelor — și deci și a elevilor și profesorilor. Pus în situația de a alege, specialistul greu se poate decide pentru renunțări; toate cunoștințele i se par necesare, utile, importante din anumite puncte de vedere. De cele mai multe ori, specialiștii sfîrșesc prin a le include pe toate în programe și în manuale, plîngîndu-se apoi de supraîncărcare și solicitînd, din partea altora, renunțări, reduceri, raționalizări. Problema este și va rămîne deschisă atîta timp cît nu va exista o teorie clară, fundamentată științificește, a planurilor de învățămînt și a conceptului de cultură generală în accepția lui modernă. În rîndurile ce vor urma ne propunem însă să sugerăm cîteva soluții care ar putea duce la sporirea eficienței învățămîntului.

În activitatea lor de instruire cadrele didactice au drept ghid și act normativ programa. Foarte mulți oameni ai școlii se preocupă insistent de realizarea ei integrală prin activitatea didactică de fiecare zi. Atitudinea ni se pare firească. Mult mai puțin firească ni se pare însă atitudinea acelor învățători și profesori care (stimulați fiind și de modul cum se desfășoară unele inspecții), se interesează nu de însușirea de către elevi a cunoștințelor prevăzute în programă, ci de „parcurgerea" acestor cunoștințe. Ei nu se întreabă „cum știu elevii", ci „cît știu elevii". De aici începe, după părerea noastră, răul: de la goana după cantitate în detrimentul calității, de la apelul excesiv și uneori exclusiv la memoria elevului și neglijarea, inadmisibilă, a gîndirii și forțelor sale creatoare. De fapt goana aceasta prin materie, grija pentru realizarea cantitativă a programei sînt tot atîtea piedici în desfășurarea unui învățămînt viu, creator, activ.

În goana didactică de-a lungul unui an școlar — și de-a lungul anilor școlari — nu găsim sau nu vrem să găsim, răgazul necesar reflecțiilor generatoare de creativitate. Sînt elevii temeinic pregătiți? Am reușit să le stîrnim interesul pentru obiectul ce-l predăm, sau sînt îndopați cu cunoștințe nedigerabile și neasimilabile? Învață ei din plăcere și convinși de utilitatea celor studiate, sau de teama de a nu fi sancționați cu note proaste? Iată numai cîteva din întrebările pe care ar trebui să și le pună orice dascăl. Răspunsurile pe care și le va da la aceste întrebări pot fi pentru el stimulent, sau corectiv în muncă. Ele vor duce cu certitudine la convingerea că nu cantitatea și volumul cunoștințelor transmise elevilor constituie lucrul esențial, ci formarea interesului și pasiunii pentru aflarea adevărului, a dorinței și voinței de autoperfecționare. Fără aceste resorturi interne, învățarea devine mecanică. La vremea lui, Rousseau spunea: **„Se face mare efort pentru a căuta cele mai bune metode de predare a cititului..., un mijloc mult mai sigur decît toate acestea și care se uită întotdeauna este dorința de a învăța. Dați copilului această dorință, pe urmă... orice metodă va fi bună".** Se pare că și în zilele noastre preocuparea zeloasă pentru modernizarea metodelor de predare nu mai lasă loc reflecțiilor asupra obiectului acestor metode, asupra copilului, a lumii lui spirituale. Or, fără a avea în vedere acest lucru, zelul modernizării nu va fi încununat cu rezultate pe măsura lui.

Concomitent și în aceeași măsură cu educarea resorturilor interne ale învățării ar trebui să ne preocupe și înarmarea elevilor cu o tehnică (dacă nu ca un stil) de învățare, cu deprinderi de muncă intelectuală. Mulți elevi buni și

Lector univ. ION DRĂGAN
Timișoara

(Continuare în pag. 3-a)

Seminar privind sarcinile ce revin catedrelor de științe sociale

În zilele de 22—24 septembrie s-au desfășurat la Academia de științe social-politice „Ștefan Gheorghiu" de pe lîngă C.C. al P.C.R. lucrările Seminarului privind sarcinile ce revin catedrelor de științe sociale în activitatea didactică-educativă și de cercetare pe baza documentelor Congresului al X-lea al P.C.R.

Au luat parte colectivele catedrelor de economie politică, filozofie, socialism științific, sociologie, etică, estetică, secretari ai comitetelor de partid din centrele universitare și din instituțiile de învățămînt superior, activiști de partid.

În cadrul seminarului au prezentat expuneri tovarășii: Paul Niculescu-Mizil — „Probleme ale activității ideologice a Partidului Comunist Român și sarcinile catedrelor de științe sociale"; Gheorghe Pană — „Activitatea internațională a partidului și statului nostru"; Virgil Trofin — „Creș terea rolului Partidului Comunist Român și perfecționarea conducerii vieții sociale. Sarcinile organizațiilor de partid din învățămîntul superior"; Manea Mănescu — „Probleme actuale și de perspectivă ale dezvoltării economiei naționale, în lumina hotărîrilor Congresului al X-lea al P.C.R."; Leonte Răutu — „Probleme actuale în domeniul pregătirii cadrelor și perfecționării învățămîntului".

Participanții au dezbătut în secții de specialitate probleme ale îmbunătățirii conținutului prelegerilor și a metodelor de predare, rolului catedrelor de științe sociale în munca educativă cu studenții, precum și aspecte ale perfecționării activității de cercetare științifică desfășurate în catedrele de științe sociale.

În încheierea lucrărilor seminarului a luat cuvîntul tov. Miron Constantinescu, ministrul învățămîntului.

MANUALE NOI

Literatura română pentru clasa a IX-a a școlii generale de 10 ani

De mulți ani se discută la noi asupra manualelor și mereu s-a criticat, între altele, supraîncărcarea lor. În ce privește manualele de literatură română, mi se pare că această supraîncărcare a fost dată nu atît de elementul specific — adîncirea analizei estetice a operei literare — cît de aglomerarea de date, amănunte și circumstanțe lipsite de semnificație majoră pentru valoarea artistică intrinsecă a operei. Aceste amănunte și împrejurări pot, eventual, explica *de ce* scriitorul a luat o anumită atitudine și și-a orientat într-un fel sau altul opera, dar nu-i ajută cu nimic pe elevi să înțeleagă *cum* e construită opera și *în ce constă* valoarea ei. Pe de altă parte, manualele de literatură română au acordat un spațiu larg fixării operei în epocă — ceea ce, firește, poate explica multe pentru înțelegerea genezei și a conținutului ei — dar s-au ocupat prea puțin de fixarea operei în climatul estetic al epocii — în speță de curentele literare, cu modalitățile lor artistice specifice.

Iată motivele care ne-au determinat ca, în manualul de literatură pentru clasa a IX-a a școlii generale de 10 ani, să încercăm a-i familiariza pe elevi cu procedeele și mijloacele măiestriei artistice — desigur pe baza cunoașterii temeinice a operei și acordînd toată atenția cerințelor educative generale ale școlii.

Manualul urmărește orientarea elevilor în istoria literaturii naționale, în cunoașterea principalelor valori literare — cu laturile educative și instructive corelate : educația patriotică și moral-cetățenească — precum și dezvoltarea vocabularului și a exprimării orale și scrise. Accentul cade nu pe istoria literaturii (cu atît mai puțin pe istoria culturii), ci pe cunoașterea măiestriei și modalităților artistice.

În școală — mai ales în școala generală de 10 ani — se discută și se „învață", dintre multele arte, în special arta literară. Din acest motiv cred că trebuie să tratăm și să predăm literatura în așa fel încît elevul să se familiarizeze cu unele probleme fundamentale ale esteticii. Studiind principalele opere ale literaturii noastre, el trebuie să ajungă la înțelegerea specificului artei și a unor probleme de bază — arta ca transfigurare a realității, raportul dintre artă și realitate, principalele concepții privitoare la sensul și interpretarea fenomenului artistic, principalele curente și maniere de creație artistică, capacitatea de a recunoaște unele mijloace și motive artistice. Toate acestea cu o finalitate practică precisă : citind, mai tîrziu, o operă literară, s-o poată înțelege și gusta, să poată face elementare aprecieri de valoare și chiar, prin translație, folosindu-se de aceste date, să poată aprecia și alte domenii ale artei.

A trata toate aceste aspecte într-un mod accesibil elevului din clasa a IX-a a școlii de 10 ani pare a fi un lucru ușor — și totuși ridică probleme. Oricît de reduse ar fi pretențiile, te lovești de o serie de termeni, de noțiuni etc. care se cer lămurite, fiind absolut necesare culturii generale a fiecărui cetățean. În contextul cerințelor actuale nu poți vorbi de cronicari fără să amintești de umanism, nu poți discuta, oricît de sumar, Școala ardeleană fără să pomenești de clasicism și luminism : literatura pașoptistă e intim legată de maniera de creație a romantismului.

Pentru că la clasa a IX-a a școlii generale de 10 ani timpul și condițiile specifice nu permit tratarea în lecții a acestor probleme, am recurs la soluția de a introduce în manual o serie de „lecturi" tipărite cu literă mică. Concepute ca auxiliare pentru elev și ca sprijin pentru profesor, urmărind să dea o orientare asupra concepției și modalităților artistice, ele n-au caracter obligator, nu se citesc în clasă, nu supraîncarcă — dar contribuie la lămurirea multor probleme pentru cei care doresc să înțeleagă mai mult decît spune direct opera analizată.

În prezentarea sumară a vieții și operei scriitorilor se menționează cu precădere acele elemente care explică sau motivează opera. Cu excepția lui Alecsandri, Eminescu și Caragiale, unde s-a rezervat cîte o oră pentru prezentarea vieții și a operei, la ceilalți scriitori aceasta se reduce la o introducere generală, care se poate preda în 10-15 minute.

Analiza literară a operei se împletește cu aplicarea și precizarea unor noțiuni de teorie literară și, mai ales, cu relevarea continuă, insistentă, a modalităților artistice. La cronicari, de pildă, se subliniază portretul, descrierea, arta narativă ; la Ion Budai-Deleanu se precizează unele aspecte ale manierei clasice în construcția operei și caracterizarea personajelor, ca și noțiunea de epopee eroi-comică ; nuvela „Alexandru Lăpușneanu" prilejuiește familiarizarea elevului cu structura operei literare epice, cu unele modalități ale creației romantice etc. Peste tot se insistă asupra manierei specifice unui scriitor sau unei opere, căutîndu-se să nu se repete, pe cît posibil, relevarea acelorași mijloace decît dacă aduc elemente noi.

În ce privește analizele literare, rămînînd partizanii opiniei că în clasele mari manualul nu trebuie să dea totul și materia trebuie prezentată în așa fel încît să invite elevul la luări de atitudine și la o muncă personală în înțelegerea și depistarea valorilor artistice — am mers pe calea unor analize atente, exhaustive, firește la nivelul elevilor vizați. Reflexia personală e urmărită prin întrebări și teme orale și scrise introduse la sfîrșitul textului rezervat fiecărui scriitor. Acestea au un caracter orientativ și nu urmăresc să-i limiteze pe profesor. Dimpotrivă.

Mai trebuie adăugat că materia rezervată unei ore de curs e redusă la aproximativ o pagină și jumătate de text tipărit — se înțelege, fără spațiul ocupat de opera literară și fără ilustrații — deci un volum de cunoștințe care se poate preda în condiții bune.

Ținînd seama de programă și de felul cum e lucrat și prezentat materialul în manual, propunem următoarea repartizare pe ore de curs a literaturii române în clasa a IX-a

A. Noțiuni de teorie literară — 9 ore (recapitulare — 2 ore ; oda — o oră ; elegia — o oră ; satira — o oră ; balada cultă — o oră ; epopeea — o oră ; drama — o oră ; figuri de stil — o oră).

B. Formarea limbii române — 2 ore (teritoriul de formare și elementele constitutive — o oră ; vocabularul ; unitatea limbii române — o oră).

C. Cultura și literatura română în secolele XV—XVII și în prima jumătate a secolului al XVIII-lea — 3 ore (etapa slavonă — o oră ; primele manuscrise și tipărituri în limba română și literatura religioasă din secolul al XVII-lea — o oră). Gr. Ureche, Miron Costin și Dimitrie Cantemir — o oră. Ion Neculce (prezentarea generală a Letopisețului țării Moldovei — o oră ; „O samă de cuvinte" — o oră).

D. Cultura și literatura română în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea și la începutul secolului al XIX-lea (Școala ardeleană — o oră ; Ion Budai Deleanu — două ore).

E. Literatura română în secolul al XIX-lea. I. Dezvoltarea învățămîntului, presei, literaturii — o oră. II. Gr. Alexandrescu — 3 ore („Umbra lui Mircea. La Cozia" — 2 ore ; „Câinele și cățelul" — o oră). III. „Costache Negruzzi" — 3 ore („Alexandru Lăpușneanu" — 3 ore). IV. Vasile Alecsandri — 5 ore (Viața și opera — o oră ; „Miezul iernii" — o oră ; „Peneș Curcanul" — o oră ; „Chirița în provincie" — 2 ore). V. Nicolae Filimon — 2 ore. VI. Alexandru Odobescu — 2 ore. VII. B. P. Hașdeu — 2 ore. VIII. Mihai Eminescu — 9 ore. (Viața și opera — o oră ; „Călin (File de poveste)" — o oră ; „Revedere" — o oră ; „Sara pe deal" — o oră ; Scrisoarea III — 2 ore ; „Luceafărul" — 2 ore ; Măiestria artistică — o oră. IX. Ion Creangă — 4 ore („Amintiri din copilărie" — 2 ore ; „Povestea lui Harap Alb" — 2 ore). X. I. L. Caragiale — 5 ore (Viața și opera — o oră ; „O scrisoare pierdută" — 3 ore ; Schițele (prezentare generală) — o oră). XI. Ion Slavici — 3 ore („Moara cu noroc", analiză literară — 3 ore). Pe lîngă orele de predare, s-au prevăzut un număr de ore pentru compuneri și exerciții care au ca scop îmbunătățirea exprimării elevilor (cu aplicații gramaticale) pentru teze, recapitulare, precum și un număr de ore la dispoziția profesorului.

Orele la dispoziția profesorului pot fi folosite, așa cum prevede și programa, fie pentru pregătirea și efectuarea unor compuneri, fie pentru adîncirea analizei unor opere literare cuprinse în programă.

Planificarea propusă este orientativă. Sugerăm că pentru anul școlar 1969/1970, **profesorul ar trebui să aibă libertate mai mare în aplicarea programei.** Dacă se simte nevoia, s-ar putea prezenta într-o singură oră Gr. Ureche și Miron Costin, s-ar putea face numai prezentări generale la Filimon, Odobescu și Hașdeu. Am avea astfel un cîștig de ore de predare pentru restul operelor care trebuie, neapărat, însușite temeinic.

Mai adăugăm faptul că, la același număr de ore ca și în liceu materia în școala generală este redusă cu aproximativ 40 la sută. Pentru Gr. Alexandrescu, de exemplu, sînt prevăzute trei ore atît în liceu cît și în școala generală, dar aici nu se cere analiza unei poezii dificile ca „Satiră. Duhului meu" ; la Negruzzi, în același număr de ore, nu se cere prezentarea lucrării „Negru pe alb" cu analiza literară a scrisorii „Istoria unei plăcinte". La Eminescu, în liceu sînt prevăzute 12 ore iar aici 9 — dar nu se cere analiza literară a șase poezii („Epigonii", „Împărat și proletar". „Criticilor mei". „Atît de fragedă". „Pe lîngă plopii fără soț", „Ce te legeni") și nici prezentarea generală a prozei artistice.

Ținînd seama și de faptul că întreaga materie este prezentată la alt nivel și în alt mod decît în liceu, credem că există premisele unor bune rezultate în studiul literaturii române la clasa a IX-a a școlii generale de 10 ani.

EMIL GIURGIU

Desenul pentru clasa a V-a

În Editura didactică și pedagogică a apărut, în preajma datei de 1 septembrie, manualul de desen pentru clasa a V-a, elaborat de Maria Ilioare, Adina Nanu și Gheorghe Roșu. Intitulată cu modestie, „caiet", lucrarea se impune printr-un nivel științific și estetic ridicat, superior manualelor anterioare.

Manualul clarifică problema formelor de predare a desenului artistic — cel mai complex capitol al acestui obiect de învățămînt — precizează rolul materialelor, rolul elementelor de bază — linia, tonul, pata și culoarea — relațiile dintre aceste elemente și dimensiunile foii de bloc, dînd totodată elevilor noțiuni despre spațiu.

Sînt puse la dispoziția profesorului pentru a fi folosite, așa cum prevede și programa, fie pentru pregătirea și efectuarea unor compuneri, fie pentru adîncirea analizei unor opere literare cuprinse în programă.

Planificarea propusă este orientativă. Sugerăm că pentru anul școlar 1969/1970, **profesorul ar trebui să aibă libertate mai mare în aplicarea programei.** Dacă se simte nevoia, s-ar putea prezenta într-o singură oră Gr. Ureche și Miron Costin, s-ar putea face numai prezentări generale la Filimon, Odobescu și Hașdeu. Am avea astfel un cîștig de ore de predare pentru restul operelor care trebuie, neapărat, însușite temeinic.

Mai adăugăm faptul că, la același număr de ore ca și în liceu materia în școala generală este redusă cu aproximativ 40 la sută. Pentru Gr. Alexandrescu, de exemplu, sînt prevăzute trei ore atît în liceu cît și în școala generală, dar aici nu se cere analiza unei poezii dificile ca „Satiră. Duhului meu" ; la Negruzzi, în același număr de ore, nu se cere prezentarea lucrării „Negru pe alb" cu analiza literară a scrisorii „Istoria unei plăcinte". La Eminescu, în liceu sînt prevăzute 12 ore iar aici 9 — dar nu se cere analiza literară a șase poezii („Epigonii", „Împărat și proletar". „Criticilor mei". „Atît de fragedă". „Pe lîngă plopii fără soț", „Ce te legeni") și nici prezentarea generală a prozei artistice.

Ținînd seama și de faptul că întreaga materie este prezentată la alt nivel și în alt mod decît în liceu, credem că există premisele unor bune rezultate în studiul literaturii române la clasa a IX-a a școlii generale de 10 ani.

EMIL GIURGIU

Prof. MARIN PETRE CONSTANTIN
inspector de specialitate la Inspectoratul județean Dîmbovița

RELIEF

PE NEGATIV

Întrebări la început de an

...A fost o vreme cînd se iscase o dispută destul de aprigă cu privire la elementele și cîtimea de previzibilitate pe care trebuie să le conțină planurile calendaristice anuale și trimestriale. Unii erau adepții planurilor amănunțite, alții considerau necesare simple ghiduri care să cuprindă reperele esențiale. Adepții planurilor „en detail" acuzau pe cealalți de muncă anarhică ; aceștia arătau, negru pe alb, că în școală puzderia de prevederi este un teren fertil pentru apariția formalismului. Rămînem la stadiul acesta ?

...A fost o vreme cînd a curs multă cerneală cu privire la documentele dirigintelui. Unii erau pentru o simplificare excesivă, alții tindeau să transforme sertarul dirigintelui într-un soi de birou de notariat, cu dosare, rubrici și rubricuțe.

De o bucată de vreme polemica a încetat, dar concluziile n-au fost trase nici pînă acum. Știm : nu se pot da rețete. Nici nu cerem rețete. Se cer însă niște linii directoare (fie și „în mare"), fiindcă unii au tras, niște concluzii. Nu mai dau atacul frontal, ci prin învăluire : „e adevărat, cutare activitate e o muncă inutilă... dar am eu vreun ordin, sau măcar o dispoziție, ca să renunț la ea ?"

...A fost o vreme cînd ni se spunea : elevii sînt obligați să poarte șapcă. Apoi s-a spus : ori șapcă, ori bască... Și în cele din urmă : numai bască. Drept care elevii — fie vară, fie iarnă, fie școală, fie vacanță" — nu mai poartă pe cap nimic. Iar uniforma o consideră un fel de haină de lucru : cum termină cursurile, cum se îmbracă „în civil". N-ar trebui care precizări ?

...Încă de la începutul vacanței mari s-a anunțat că programele necesare colocviului pentru gradul II se găsesc la inspectoratele școlare. A trecut vacanța și programele n-au sosit. Adresîndu-ne la I.P.C.D. ni s-a spus că — nefiind mai multe exemplare — să vină cei în cauză să le copieze. Să fie logic așa ?

...Or mai fi și altele, dar deocamdată atît.

FLORIN ANGHEL

Consfătuire de lucru la Ministerul învățămîntului privind studiul biologiei și chimiei în viitoarele secții ale liceului

După cum se știe, în prezent se desfășoară lucrările de definitivare a planului și programelor liceului de cultură generală. În anul școlar trecut, Ministerul Învățămîntului a pus proiectul planului de învățămînt pentru liceu în discuția oamenilor școlii. Cu acest prilej numeroși profesori de diferite specialități au făcut observații și propuneri vizînd îmbunătățirea planului. Continuînd această acțiune, Ministerul Învățămîntului a organizat simbătă, 20 septembrie a.c., o consfătuire de lucru privind viitoarea secție de chimie-biologie a liceului de cultură generală, secție cu totul nouă ca profil, care urmează să ia ființă odată cu aplicarea planului liceului diversificat.

La consfătuire au participat cadre didactice universitare din București, Cluj, Iași și Timișoara. În cadrul dezbaterilor au luat cuvîntul academicienii Coriolan Dăgulescu și N. Sălăgeanu, prof. univ. V. Sahini — membru corespondent al Academiei, profesorii universitari D. Negoiu, Gh. Marcu și C. Rabega, conferențiarii universitari Felicia Cornea, Ion Dumitru, Z. Matic, G. Neac, Magda Petrovan, Alexe Popescu și B. Stugren, lectorii universitari Const. Albu și Cornelia Dorobanțu, asistentul universitar Gh. Constantineseu, care au analizat proiectul planului de învățămînt și proiectele programelor de chimie și biologie. Marea majoritate a vorbitorilor a apreciat pozitiv ideea diversificării mai accentuate a studiilor în liceul de cultură generală și propunerile cu privire la organizarea secțiilor. Crearea secției biologie-chimie a fost socotită ca o soluție judicioasă pentru pregătirea de cultură generală și de profil a tinerilor care doresc să se dedice studiului acestor discipline. A fost subliniată, în același timp, necesitatea unei strînse conexiuni între studiul matematicii, fizicii, chimiei și biologiei. În acest sens s-a arătat că pentru buna pregătire a viitorilor chimiști este necesar ca aceștia să studieze aprofundat matematica, la fel cum pentru pregătirea biologilor este utilă însușirea temeinică a fizicii și a chimiei. În legătură cu aceasta s-a propus ca secțiile respective să poarte denumirile matematică-fizică-chimie și respectiv fizică-chimie-biologie, denumiri mai cuprinzătoare și mai adecvate profilului. Au fost formulate, de asemenea, numeroase propuneri privind numărul de ore la biologie, sporirea volumului lucrărilor practice la această disciplină, înzestrarea mai bună a laboratoarelor etc.

În încheierea consfătuirii a luat cuvîntul conf. univ. Traian Pop, adjunct al ministrului învățămîntului, care a arătat că propunerile făcute vor fi analizate cu prilejul definitivării planului de învățămînt și a programelor pentru liceul de cultură generală. Vorbitorul a subliniat că noul liceu diversificat urmărește asigurarea unui fond comun de cultură generală și, în același timp, o aprofundare a studiului unor obiecte, de natură să permită o mai judicioasă valorificare a capacităților și aptitudinilor elevilor și o mai bună orientare a lor în vederea continuării studiilor. Pentru realizarea acestui scop — a arătat tov. Traian Pop — sînt necesare eforturi conjugate ale tuturor formelor de învățămînt în vederea perfecționării proces[illegible] instructiv-educativ, a mod[illegible] conținutului tuturor di[illegible] școlare și a metodelor [illegible]

Consfătuire pe țară organizată de Uniunea Sindicatelor din instituțiile de învățămînt și cultură

La Universitatea „Al. I. Cuza" din Iași s-a desfășurat, în zilele de 21 și 22 septembrie a.c., o consfătuire cu privire la sarcinile organelor și organizațiilor sindicale din învățămîntul superior. La consfătuire au luat parte membrii biroului executiv al Uniunii Sindicatelor din instituțiile de învățămînt și cultură, reprezentanți ai Ministerului Învățămîntului, președinți și membri ai birourilor comitetelor sindicatelor din instituții de învățămînt superior din întreaga țară, reprezentanți ai sindicatelor din învățămînt în birourile consiliilor județene ale sindicatelor, cadre de conducere și membri ai corpului didactic din instituțiile de învățămînt superior ale orașului Iași.

În cadrul consfătuirii, ale cărei lucrări au fost conduse de prof. Constantin Drăgulescu, președintele Comitetului Uniunii Sindicatelor din instituțiile de învățămînt și cultură, au fost prezentate referate cu privire la contribuția comitetelor unor sindicate din instituțiile de învățămînt superior la continua perfecționare și modernizare a procesului de învățămînt, la asigurarea unei atmosfera de muncă creatoare și a disciplinei socialiste în activitate, la creșterea eficienței cercetării științifice desfășurate de cadrele didactice din învățămîntul superior, la aportul acestora pe linia educării comuniste a tineretului la îmbunătățirea condițiilor de muncă și de viață ale salariaților din instituțiile de învățămînt. Au fost prezentate de asemenea aspecte ale activității desfășurată de cadrele didactice din învățămîntul superior în domeniul muncii cultural-educative, al propagandei cultural-științifice și al perfecționării profesionale, precum și căile de natură să ducă la întărirea colaborării între sindicatele din învățămîntul superior și sindicatele din școlile de cultură generală.

Din partea Biroului executiv prof. univ. Marius Preda și prof. Onița Gligor, vicepreședinți ai Comitetului Uniunii sindicatelor din instituțiile de învățămînt și cultură, au prezentat constatările desprinse din studiile efectuate de Biroul executiv al Uniunii cu privire la elaborarea și editarea cursurilor universitare la nivelul cerințelor contemporane și la valorificarea timpului de muncă în activitatea organelor și organizațiilor sindicale și a corpului didactic din universități și institute.

Dezbaterile — deosebit de însuflețite și aducînd în discuție o valoroasă experiență concretă acumulată de comitetele sindicatelor din instituțiile de învățămînt superior — precum și concluziile finale au permis o delimitare mai clară a specificului acțiunilor organizate de sindicatele din acest domeniu, au prefigurat sarcinile de viitor ale acestora în lumina documentelor Congresului al X-lea al partidului, a Directivelor C.C. al P.C.R. cu privire la dezvoltarea învățămîntului, a Legii învățămîntului și a Statutului personalului didactic. O atenție deosebită a fost acordată colaborării între sindicatele din învățămîntul superior și cele din școlile de cultură generală, pe linia informării și documentării de specialitate, perfecționării profesionale și pedagogice, întăririi muncii de educare comunistă etc. Consfătuirea a prilejuit totodată realizarea unui rodnic schimb de experiență.

Concurs de admitere în învățămîntul superior

Ministerul Învățămîntului face cunoscut că pentru facultățile și secțiile din instituțiile de învățămînt superior la care au mai rămas locuri neocupate pentru anul I, se organizează un nou concurs de admitere între 28 septembrie—4 octombrie a.c.

Concursul de admitere se va organiza la următoarele institute, facultăți și secții :

Institutul politehnic București : A) învățămînt de ingineri — cursuri de zi: **Facultatea de energetică (secția hidroenergetică) : Facultatea de mecanică secțiile: utilaj chimic, mașini hidraulice și pneumatice); Facultatea de tehnologia construcțiilor de mașini (secțiile: tehnologia construcțiilor de mașini și mașini-unelte; mecanică fină); Facultatea de metalurgie (secțiile: turnătorie, metalurgie neferoasă); Facultatea de transporturi (secțiile: material rulant, autovehicule rutiere, tehnica transporturilor feroviare); B) Învățămînt de ingineri — cursuri serale: Facultatea de electronică și telecomunicații (secțiile: telefonie și telegrafie, telecomenzi feroviare) ; Facultatea de mecanică (secția mașini termice); Facultatea de transporturi (secția material rulant).**

Academia de studii economice București: Învățămîntul superior economic — cursuri serale: **Facultatea de economia producției (secția : economia industriei, construcțiilor și transporturilor) ; Facultatea de calcul economic și cibernetică economică (secția statistică) ; Facultatea de comerț (secția : economia comerțului interior) : Facultatea de finanțe (secția : finanțe) ; Facultatea de contabilitate (secția : contabilitate).**

Universitatea din București : Institutul pedagogic, Facultatea de fizică-chimie.

Conservatorul „George Enescu" Iași: **Facultatea de instrumente și canto.**

Înscrierea candidaților se face la secretariatele facultăților pînă în ziua de 27 septembrie, ora 20.00.

Disciplinele de concurs și programele acestora sînt cele prevăzute în broșura „Admiterea în învățămîntul superior — 1969".

Semicentenarul primei promoții a Școlii normale „Al. Odobescu" din Pitești

La Pitești s-a desfășurat zilele trecute o solemnitate prilejuită de sărbătorirea semicentenarului primei promoții de învățători a Școlii normale „Al. Odobescu", seria 1919—1925. Au răspuns „prezent" la întîlnire, așa cum au făcut-o cu cinci decenii în urmă la fiecare chemare a clopoțelului, 32 de învățători pensionari, sosiți la Pitești din toate colțurile țării.

La adunarea festivă a luat cuvîntul, printre alții, octogenarul profesor de istorie St. Rădulescu, care a trecut în revistă cele mai importante momente din viața școlii și i-a felicitat cu căldură pe membrii primei promoții a acesteia pentru activitatea rodnică desfășurată la catedră. La rîndul lor, participanții la festivitate au rostit calde cuvinte de mulțumire adresate profesorilor, au depănat amintiri din anii pe care i-au petrecut în școală ca elevi și apoi ca dascăli.

A. D.

Cercurile de la Palatul pionierilor își reîncep activitatea

După o vacanță plină de bucurii, pionierii din Capitală se pregătesc să-și reia activitatea în cercurile și cluburile Palatului din Cotroceni. Se vor regăsi aici, de două sau de trei ori pe săptămînă, toți cei care îndrăgesc construcția cartrilor, a racheto sau navomodelelor, cei care deprind minuirea complicatelor aparate electronice și radio-tehnice, cei pasionați pentru experiențele de chimie, ca și cei care își închină timpul liber migăloasei arte a sculpturii în lemn, desenului decorativ, picturii. Toți vor avea prilejul să cunoască și să adîncească tainele științei și tehnicii, să-și cultive aptitudinile, talentele. Largi posibilități de manifestare oferă Palatul pionierilor, prin numeroasele sale cercuri și activități, și școlarilor care îndrăgesc muzica, poezia, teatrul, sportul sau dansurile populare.

Zilnic sute de pionieri poposesc în frumosul lor palat spre a se înscrie la cercurile și activitățile preferate, așteptînd cu nerăbdare să pornească la treabă.

Muzeul școlar din Sînnicolau Mare

La Liceul din Sînnicolau Mare, în județul Timiș, există un valoros muzeu școlar cuprinzînd sute de exponate, prețioase piese muzeistice strînse cu migală și perseverență de către comunistul Iuliu Szőcs — profesorul de istorie al liceului — și elevii săi.

Se află aici unelte și arme străvechi — greutăți de pescuit, dălți și topoare din piatră, vîrfuri de săgeată, ș.a.m.d. — datînd din orînduirea comunei primitive, găsite la Sînnicolau Mare, Cenad, Tomnatic, vase descoperite la Dudeștii Vechi, Cherestur, Satu Nou etc., diferite obiecte dintr-un mormînt avar aflat la Cheglevici, o sabie din epoca migrațiunii popoarelor ș.a.m.d. Lîngă grîul din timpul romanilor — găsit la Oradea — întîlnim un tipar pentru bijuterii, podoabe de bronz și de aramă ieșite la iveală la Sînnicolau Mare, precum și o prețioasă colecție numismatică ce cuprinde, printre altele, o monedă emisă de Minucius Rufus în secolul al II-lea i.e.n. Dintre piesele din epoca feudală menționăm pumnale, fragmente de zale, cupe, vase de ceramică, cusături, bijuterii. Merită semnalate, de asemenea, proiectilul de tun datînd din revoluția de la 1848—1849 din Transilvania, plosca prusacă din secolul trecut, cărțile rare datînd din același secol. Muzeul dispune, totodată, de gravuri și fotografii înfățișînd imaginea comunei și apoi a orașului Sînnicolau Mare, din anul 1860 și pînă în zilele noastre.

În cadrul muzeului școlar numeroși elevi desfășoară, sub conducerea profesorului lor de istorie, o interesantă activitate de restaurare a vaselor, uneltelor, armelor și podoabelor aflate aici. Ei învață astfel istoria pe viu, convingîndu-se nemijlocit că, așa cum spunea Bălcescu, „istoria este cea dintîi carte a unei națiii. Într-însa ea își vede trecutul, prezentul și viitorul".

Prof. L. DUNAJECZ

Lectorat pentru cadrele didactice

Continuînd o inițiativă începută încă din anii trecuți, și în toamna aceasta Universitatea populară — București organizează, la Clubul municipal al sindicatelor din învățămînt, un lectorat pentru cadrele didactice. Lectoratul — intitulat „Metode moderne de educație și învățămînt" — își va desfășura activitatea sub auspiciile Comitetului Uniunii Sindicatelor din învățămînt și cultură, ale Cabinetului municipal de partid și Inspectoratului școlar al municipiului București.

Prelegerile, pe teme de mare actualitate și de larg interes pentru toți oamenii școlii, vor fi prezentate de academicieni, oameni de știință, profesori universitari, cercetători în domeniul pedagogiei. Ele vor avea loc marți, o dată la două săptămîni.

Lectoratul își va inaugura activitatea la 7 octombrie a.c. orele 19. Pentru informații mai detaliate și pentru înscrieri doritorii se pot adresa Clubului municipal al sindicatelor din învățămînt, b-dul Gh. Gheorghiu-Dej nr. 32, tel. 13.63.07.

Expoziție de lucrări plastice

În sala de expoziții a Clubului municipal al sindicatelor din învățămînt, profesoara bucureșteană Cella Popescu prezintă peste 30 de lucrări în ulei și acuarelă, rod al activității sale artistice din ultimii ani. Plastica Cellei Popescu, îmbrățișînd o gamă tematică largă — compoziții, peisaje, flori, portrete — se distinge printr-un deosebit echilibru între culoare și lumină. Se remarcă îndeosebi portretele de copii, scenele de masă, care se prezintă asemeni unor poliportrete, și secvențele de viață urbană, care degajă atmosfera trepidantă a unei intense activități constructive.

În plin echilibru al maturității, înzestrat cu o tehnică sigură, talentul plin de sensibilitate al profesoarei Cella Popescu își pune amprenta pe lucrări de certă valoare artistică.

RAID ANCHETĂ

ÎN LICEELE PEDAGOGICE

Școlile menite să pregătească învățători s-au bucurat în învățămîntul românesc de un binemeritat prestigiu și au reprezentat, de-a lungul timpului, importante centre de cultură, din care porneau în fiecare an, spre școlile de pe întreg cuprinsul țării, noi și noi generații de dascăli bine pregătiți, însuflețiți de nobila năzuință de a lumina poporul.

Cerințele majore de cadre didactice cu temeinică și multilaterală pregătire pe care le formulează în prezent avîntul fără precedent al dezvoltării învățămîntului în România socialistă pun astăzi în rîndul problemelor centrale ale perfecționării activității școlare pregătirea superioară a corpului didactic și, în cadrul acesteia, ridicarea nivelului muncii instructiv-educative în liceele pedagogice. Valorificarea luminoaselor tradiții ale învățămîntului nostru pedagogic și utilizarea cuceririlor pedagogiei moderne vor asigura buna îndeplinire a acestei cerințe.

Ministerul Învățămîntului, urmînd indicațiile prețioase ale partidului cu privire la perfecționarea pregătirii și perfecționării cadrelor didactice, a întreprins în ultimul timp importante acțiuni menite să consolideze și să dezvolte învățămîntul pedagogic, să-i îmbunătățească substanțial condițiile de muncă și să asigure predării un conținut ridicat. Faptul că începînd din acest an funcționează licee pedagogice în toate județele țării este o dovadă elocventă a importanței care se acordă învățămîntului pregătitor de cadre didactice.

Raidul-anchetă întreprins de redacția noastră își propune să sprijine strădaniile constructive orientate către sporirea eficienței învățămîntului în liceele pedagogice. Referindu-se la modul cum a pornit activitatea acum, la început de an școlar, în cîteva dintre aceste licee, scoțînd la iveală unele carențe existente pe plan local, raidul urmărește, totodată, să sugereze unele soluții menite să contribuie la o mai bună desfășurare a pregătirii viitorilor învățători.

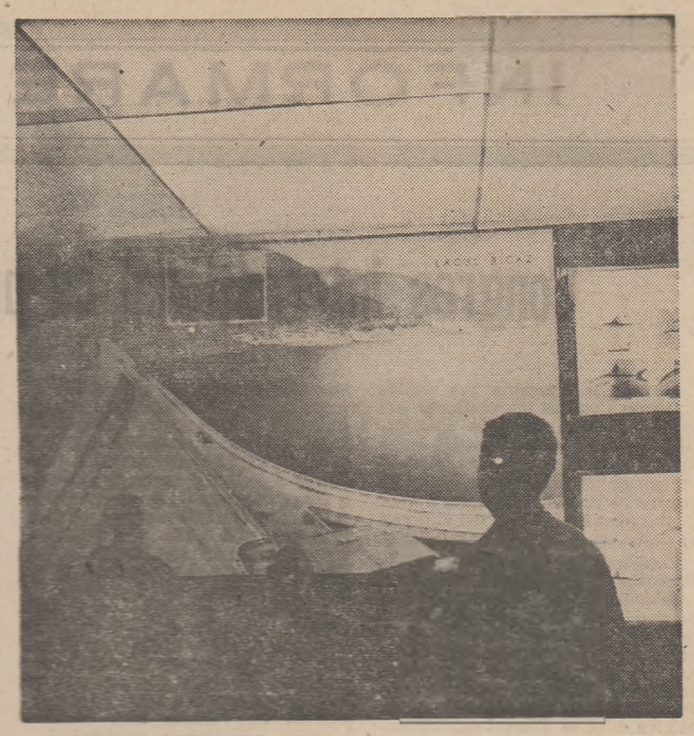

Elevi în vizită la Muzeul județean din Bacău

IAȘI

Învățămîntul pedagogic are pe meleagurile ieșene o tradiție de aproape 125 de ani, iar celebra „normală" ce purta numele lui Vasile Lupu, școala la care a predat Titu Maiorescu și a fost învățăcel Creangă, a intrat în patrimoniul de aur al culturii noastre.

Desigur, o asemenea strălucită ascendență ar îndreptăți abordarea activității actuale a liceelor pedagogice din Iași de pe pozițiile unei profunde exigențe. În același timp, însă, trebuie să ținem seama de faptul că, deși nucleul de bază al acestui liceu este legat cu trup și suflet de idealul generos al continuării, pe planul cerințelor contemporaneității, a tradiției fostei școli normale „Vasile Lupu", școala actuală se află practic, după o întrerupere de ani de zile, în al patrulea an de învățămînt.

Mai întîi, cîteva date informative pentru conturarea personalității acestei școli. Liceul — care are în prezent 1 120 de elevi și va primi încă vreo cîteva sute cînd va funcționa cu toți cei 5 ani de studii — are o secție de învățători și una de educatoare. I s-a repartizat o clădire nouă, care s-a dovedit încă de pe acum neîncăpătoare, ceea ce a determinat începerea unei construcții care va fi dată în folosință la începutul anului viitor. (Înainte de a trece mai departe, ne permitem o observație : presupunînd că în noua clădire va trece numai secția de învățători clasele de educatoare rămînînd mai departe în actualul local, și încă vor trebui să funcționeze 30 de clase în 25 de săli. Dar laboratoarele, sălile de muzică și de desen unde vor mai fi instalate ?).

Liceul dispune în prezent de 3 laboratoare care satisfac, în general, cerințele procesului de predare. O mențiune specială merită cabinetul de științe naturale, bine pus la punct prin autodotare. Sînt cu totul nesatisfăcătoare în schimb condițiile predării muzicii, desenului și educației fizice, a căror importanță pentru liceul pedagogic este bine cunoscută.

Prof. **Vasile Fetescu**, directorul liceului, ne argumentează convingător importanța dotării școlii cu un laborator audio-vizual modern : „Un asemenea laborator îndeplinește pentru o școală cu profil pedagogic un dublu rol didactic : pe de o parte ca auxiliar absolut necesar în vederea folosirii unor metode moderne, pe de altă parte, ca sală de demonstrații și de exerciții pentru deprinderea viitorilor învățători cu mînuirea acestui aparataj modern, în așa fel încît ulterior să poată folosi ei înșiși în predare tehnica audio și video, începînd cu magnetofonul și terminînd cu emisiunile televizate". În prezent, școala nu dispune decît de două magnetofoane, un aparat de proiecție descompletat și un epidiascop, așa încît profesorii nu știu ce să facă întîi cu ele : să le folosească în predarea lecțiilor sau ca instrumentar demonstrativ ? Singura soluție concretă a acestei dileme se află în mîinile inspectoratului școlar județean.

În pregătirea viitorilor învățători un rol deosebit de important îl joacă practica pedagogică. În această privință au o mare însemnătate școlile de aplicație, a căror tradiție în înyățămîntul nostru pedagogic este bine cunoscută. Liceul pedagogic din Iași nu dispune însă de o asemenea școală. Avînd foarte mulți elevi, este nevoit să realizeze practica în cîteva școli generale. Ni s-a demonstrat că, în felul cum se programează acum lecțiile practice — care încep întîi la o singură disciplină și abia apoi se extind la alte discipline — cuprinderea elevilor din cele 7 clase ale anului IV și 5 clase ale anului III nu se poate realiza inițial decît în 5 școli, iar în continuare în 3 școli. Desigur că astfel și selecția învățătorilor care predau în școlile respective, precum și îndrumarea practicii devin dificile. Profesorii școlii sînt de părere ca o școală ca a lor, cu 1 000—1 500 de elevi, este dezavantajată față de școlile de mărime mijlocie — cu 500—800 elevi — care pot să-și organizeze în condiții mai bune practica, într-o singură școală de aplicație.

Liceul pedagogic din Iași dispune de un nucleu didactic capabil, după părerea noastră, să asigure desfășurarea unui proces instructiv-educativ de bună calitate. Preocupările de cercetare științifică manifestate de profesori ca **Ovidiu Loghin**, care a proiectat și experimentează un aparat pentru studiul programat al unor obiecte de învățămînt, crearea unor cercuri de îndrumare sistematică a elevilor pe tărîmul investigației pedagogice, al studiilor de folclor și al elaborării monografiilor sînt mărturii elocvente pe această linie.

Totuși și aici rămîn, după cum recunoaște — realist — însuși directorul școlii, destul de mulți factori imponderabili. Liceul a primit numai în acest an 20 de cadre didactice noi, dintre care 3 suplinitori, proaspăt absolvenți, la catedre de bază reținute de inspectoratul școlar — respectiv catedrele de psihologie, desen și metodică. Evident, cu un asemenea procent de profesori noi în componența sa întregul colectiv didactic va trebui să treacă printr-o nouă perioadă de rodare.

„Față de exigențele activității în liceele pedagogice — ne spune prof. **Elisabeta Alexandrescu**, membră în biroul organizației de partid a școlii — consider necesar ca toate catedrele din aceste licee, în toate localitățile unde funcționează ele, să fie scoase la concurs. De asemenea, să nu se mai rețină catedre de bază la aceste școli, eliminîndu-se cu desăvîrșire fluctuația continuă de suplinitori.

Deși anul școlar a început, liceele pedagogice nu se află încă în posesia tuturor documentelor de bază, necesare desfășurării procesului de învățămînt. De exemplu, la data de 22 septembrie Liceul pedagogic din Iași nu primise încă programele de gramatică pentru anul II învățători și de istoria literaturii universale pentru anul IV învățători, de metodică a predării număratului și socotitului în grădinițe pentru anul IV educatoare etc.

PLOIEȘTI

Liceul pedagogic din Ploiești funcționează în localul Școlii generale nr. 17, unde se folosește de 8 săli de clasă, de două laboratoare și o sală de gimnastică. Directorul este profesor cu gradul I. Deocamdată, însă, lucrează încă la inspectoratul județean, ca inspector șef. Trei profesori au gradul II, alți trei sînt oameni cu oarecare experiență în școlile de profil pedagogic. Restul, sînt tineri fără experiență în materie, dar entuziaști. A ridicat probleme acoperirea catedrelor de fizică și chimie pentru că, așa cum ni s-a explicat la inspectoratul școlar, „orașul este deficitar în profesori la aceste discipline". Așa că munca este departe de a fi început normal. La orele de fizică au intrat profesori de română, la cele de chimie profesori de matematică. Sînt și la matematică vreo cîteva ore care cer suplinitori (dar și la această disciplină orașul este deficitar în profesori). Mai rămîn și la română cîteva, acoperite însă prin ore suplimentare de profesorii din școală.

Din cauză că încă nu s-a dat decizia de funcționare a școlii, la 22 septembrie nu fusese încă încadrat personalul la secretariat și contabilitate. Deși Ministerul Învățămîntului a transmis ordinul de înființare a școlii încă din luna iulie, formele se perfectează abia acum. Și pentru că decizia consiliului popular nu a apărut încă, la 15 septembrie profesorii nu au primit drepturile chenzinale. Ei vor primi salariul integral abia la sfîrșitul lunii.

Și acum, o problemă generală, specifică liceelor pedagogice create în acest an. După cum se știe, în anii II și III ai noilor licee pedagogice au fost primiți elevi din clasele a IX-a și respectiv a X-a ale liceelor de cultură generală. Între cele două tipuri de licee există însă deosebiri de plan de învățămînt și de programă. Cum a rezolvat direcția respectivă din Ministerul Învățămîntului această problemă ? A hotărît ca tot ce nu au învățat elevii din clasele a IX-a și a X-a ale liceului să învețe în timpul unor ore suplimentare săptămînale de aritmetică, gramatică, anatomie și psihologie generală, în cursul trimestrului I, la sfîrșitul căruia să dea examene de diferență. Orele suplimentare înghesuite într-un singur trimestru atrag după sine o epuizantă supraîncărcare a elevilor și a profesorilor. Mai este de arătat că respectivele cunoștințe de la disciplinele „de diferență", mai puțin avansate, se predau, la matematică sau la gramatică de exemplu, paralel cu cele avansate, din cadrul programei clasei respective. Profesorii propun ca orele suplimentare și „diferențele" să fie integrate în curs, cu drepturi legale de existență, și să fie eșalonate pe întregul an școlar. În acest fel diferența va fi înregistrată ca o primă parte din programă, după care problemele aparținînd cursului propriuzis vor urma în chip firesc.

O problemă deosebită s-ar pune, în acest caz, în legătură cu anatomia. Elevii din anul I al liceului pedagogic studiază, conform recomandărilor ministerului, anatomia, cei din anul II botanica, iar cei din anul III zoologia. Elevii liceelor de cultură generală au studiat în clasa a IX-a botanica și în clasa a X-a zoologia. De aceea ei vor trebui să facă în perioada trimestrului I un curs suplimentar intensiv de anatomie, pentru că au nevoie de cunoștințe de anatomie în vederea înțelegerii problemelor de psihologie. (Dar fiziologia proceselor psihologice se studiază la psihologie mult înainte ca lecțiile de anatomie să ajungă la ele). Se propune ca în anii II și III să se predea anatomia, în condiții normale, avîndu-se în vedere că elevii anilor respectivi au (sau vor primi) cunoștințe de botanică și zoologie.

BUCUREȘTI

Inevitabil, dacă vrem să vorbim despre condițiile în care se desfășoară cursurile în acest început de an școlar la Liceul pedagogic din București, trebuie să facem puțină istorie. Decretul pentru înființarea școlii care poartă astăzi acest nume a fost semnat în anul 1862 de însuși Alexandru Ioan Cuza și ar fi demn de tot interesul ca, cercetînd istoria, să aflăm cîte sute de galbeni au fost dăruiți de Elena Cuza sau de Carol Davilla pentru edificarea ei, să aflăm în ce condiții au predat aici profesori ca Spiru Haret sau Ion Slavici, să aflăm din neglijența cui se distruge capela din spatele clădirii, împodobită cu picturile lui Tattarescu, sau unde o fi dispărut statuia Elenei Cuza, din care n-a mai rămas decît soclul.

Ne-ar interesa să aflăm toate acestea, dar mai înainte să vedem în ce condiții își desfășoară școala activitatea în acest început de an școlar. Ceea ce se constată ușor de cum intri în incinta ei este că Liceul pedagogic nu are spațiu suficient pentru desfășurarea cursurilor (am fost martori la o scenă în care profesorii și-au mutat sediul din cancelarie pe hol, ca să facă loc unei lecții de limbi străine), nu are școală de aplicație (apelînd la bunăvoința unei școli generale, pînă la care elevii și profesorii trebuie să se deplaseze cu tramvaiul). Nu are nici internat și nici cantină. Viitorii învățători sînt cazați la gazde răspîndite prin tot orașul, mulți dintre ei la mari distanțe în cartiere mărginașe. Cît despre masă, directoarea școlii, tovarășa **Elvira Cretu** a reușit să-i convingă pe colegii de la Școala generală nr. 141 să primească să le rezerve cîte 60 de locuri la masă.

În prezent, liceul a fost cedat județului Ilfov care l-a preluat, deocamdată, numai cu cele mai bune intenții. Odată cu trecerea aceasta s-au ivit noi probleme. Aparținînd județului, liceul nu poate recruta elevi pentru a-și ridica o școală de aplicație în București, unde nu poate avea circumscripție școlară. Ar trebui să-i aducă la acest scop de la Urziceni, de la Oltenița, de la Șoldanu... Acoperind spațiul dintre circumscripțiile școlilor generale nr. 193 și nr. 140 școala de aplicație rezolva — și ar fi putut să mai remilve încă — o problemă a învățămîntului general din București. Dar formele sînt forme, ce să-i faci ? În baza lor, pentru controlul medical necesar la examenul de admitere, a fost adus un medic de la Oltenița.

Dar care este situația cadrelor didactice ? Din cupul locului aflăm că trei catedre sînt descoperite, iar alte trei sînt ocupate de suplinitori. (O anomalie ni se pare și faptul că la acest liceu sînt rezervate două catedre la una din specialitățile de bază). Pe lîngă aceasta profesorii liceului sînt puși într-o situație incertă, neexistînd beneficia de dreptul la transfer în perimetrul municipiului, ci doar la acela al județului.

Acestea sînt condițiile în care se află Liceul pedagogic la început de an. Un liceu mare, un liceu cu tradiție, un liceu o dată bine înzestrat și care ar putea deveni o școală de frunte a țării. Sperăm și noi, alături de profesorii lui, că el va fi în curînd o bucurie a școlii.

Am prezentat în pagina de față situația constatată în primele zile ale anului școlar la trei licee pedagogice — din Iași, Ploiești și București. Sîntem convinși că această stare de lucruri nu va rămîne la stadiul în care se află acum, că de la vizita noastră și pînă la publicarea acestor rînduri o parte din probleme s-au și rezolvat. Dar ne putem rămîne la paleative sau la jumătăți de măsură. De la început să mobilizăm toate forțele pentru ca tot ceea ce frînează încă bunul mers al activității să fie grabnic înlăturat. Repetatele îndemnuri, ca și indicațiile concrete și clare date de minister inspectoratelor cu privire la atenția ce se cere acordată liceelor pedagogice trebuie să-și găsească răspuns în fapte. Toți cei care au în grijă buna pregătire a viitorilor învățători să ia măsuri operative. Raidul nostru — întreprins în prima etapă a anului școlar, cînd există toate posibilitățile de a se lua asemenea măsuri și de a se asigura eficiența lor — urmărește să-i ajute în această acțiune.

O. BUZESCU
M. HERIVAN

Laboratorul de chimie al Liceului pedagogic din Bîrlad oferă condiții pentru un învățămînt de calitate

Interpreți ai tainelor naturii

„Peste teremul sterp al unei grădini intravilane a sufiat adieres pastoral și totul a căpătat viață și frumusețe, iar austeritatea pelasgului s-a estompat". Cu aceste cuvinte și-ar putea începe cronica cel care simte tentația să descrie transformările spectaculoase pe care le-a înregistrat ambianța Școlii generale nr. 2 din Baia Mare.

Începînd din 1956, profesorul Octavian Ilieș a înțeles să dezvăluie elevilor frumusețile științelor naturale într-un cadru adecvat. I-a antrenat să lucreze cu el la amenajarea unei mici grădini botanice pe un teren aflat în continuarea curții școlii, cu o suprafață de aproape 1000 m.p., degradat prin depozitarea unor materiale reziduale din fabrici. Copiii s-au ocupat cu entuziasm de recondiționarea solului, dispersînd peste 50 m.c. de pămînt fertil pe suprafața îngrădită.

La mijloc s-a creat o zonă cu plante acvatice, într-un mic heleșteu artificial, unde printre trestii și papură se strecoară greoi broaște țestoase și alte vietăți de apă. Fiecare pas te apropie de o altă rasă deosebită, adusă din preajma Mînăstirii Neamțului, din Ada-Kaleh, din bogata rezervație a sculptorului bălmărean Vida Geza sau chiar din sămînța primită de pe alte meridiane ale globului. Printre straturile de flori exotice, concentrate în preajma unei superbe agave, apar tăblițe indicatoare care transpun copiii în zone îndepărtate ale lumii. „Ucenicii" profesorului se strecoară printre aceste comori ale naturii cu respect și mîndrie.

În apropierea spalierelor de viță de vie, reprezentată prin cele mai renumite varietăți din țara noastră, se găsesc volierele construite tot cu ajutorul copiilor. Aici sînt adăpostiți iepuri, porumbei și un jder nervos, ce-și roade pînă la sînge propria sa coadă.

Pe aceeași latură a dreptunghiului grădinii se află sera, întinsă pe o suprafață de 80 m.p., realizată după toate regulile unei construcții de acest tip, exclusiv prin muncă voluntară. Florile din seră și cele din grădină depășesc 200 de specii. Cînd am trecut pe acolo un grup de pasionați ai lucrărilor din acest sector tocmai pregăteau ghivecele pentru noi răsaduri. Copiii erau încă în vacanță mare, dar de la seră și grădină n-au vrut să-și ia vacanță. Profesorul nu știa cum să-i mai trimită și pe acasă, căci dacă ar fi fost după ei, tot timpul liber și l-ar fi petrecut aci. E drept că cele cîteva soiuri de begonii și experimentele făcute pe linia înmulțirii lor vegetative, sau reacția atît de fină a mimozei senzitiva te reține ca un magnet sub cupola de sticlă a serei sau lîngă lămîiul și smochinul de la intrarea acesteia. Sînt plante cu frunze catifelate, care-și disputa miresmele între frunze și flori. Gama de culori se asociază cu contururile dantelate ale unor frunze sau cu luciul de sticlă al altora. Copiii observă atenți, se miră, studiază totul și notează sistematic. Cercetarea castanului comestibil este una din problemele ce-i preocupă în prezent.

Cînd am felicitat din toată inima pe magicianul care a adus aceste frumuseți între copii, ca niște prezențe vii în cotidian, el a zîmbit cu modestie și ne-a invitat și în laboratorul de științe naturale. Aici am găsit o altă creație a sa, tot atît de valoroasă ca și cea din grădină. O sală mare de clasă, avînd de jur împrejur o sumedenie de exponate și de colecții frumos aranjate, care pot rivaliza cu ale multor licee, este locul unde elevii cu mintea iscoditoare rezolvă problemele științifice ale unui univers concentrat în elementele sale reprezentative.

În cele cîteva acvarii se cultivă... probleme științifice. Într-unul s-a experimentat formarea reflexului condiționat la pești, în altul circuitul parazitului gălbezei în natură, în al treilea se evidențiază un caz de simbioză acvatică ș.a.m.d. Aici copiii „citesc" în cartea naturii cu uimire și smulg cu satisfacție tainele vieții. Într-o vitrină întîlnim un întreg instrumentar de chirurgie, donat de spitalul local. Cu ajutorul lui copiii fac disecții pe broaște și porumbei. Lîngă colecțiile de minereuri și cristale, strălucitoare ca nestematele, apar preparate și conservări de animale, realizate de școlari cu mare grijă pentru forma estetică a execuției. Este bine reprezentat și sectorul împăierilor de animale. Terariile cu salamandre, șerpi, tritoni, broaște etc. sînt îngrijite de echipe speciale, tot timpul anului. Zecile de insectare și de ierbare stau mărturie unor căutări și unei perseverențe de neclintit.

Cei care roiesc voioși în jurul tovarășului Ilieș sînt toți membri ai cercului de științe naturale. Acest cerc întrunește peste 80 de elevi, a căror dragoste față de natură nu se mărginește la activitatea din școală. Mulți dintre ei au acasă flori asemănătoare celor din sera școlii, pe care le îngrijesc cu pasiune. Pe coridoarele școlii sînt dispuse în mod estetic gingașe plante ornamentale, întreținute cu migală de copii.

Atrași de mirajul lucrărilor și experiențelor din laborator, seră sau grădină, mulți elevi slabi la învățătură au reușit să-și îmbunătățească situația școlară. De altfel, primirea în cercul acesta, care tentează pe toți, se face în baza dovezii că nu ești codaș la carte. E de mirare oare că laboranta școlii este o fostă membră a cercului, la activitatea căruia aduce și acum o contribuție de seamă?

Dacă am reduce la o formulă lapidară esența generoasei activități a profesorului Octavian Ilieș am spune că el face totul pentru copii și prin copii. I-a antrenat să adune borcane și plante medicinale, iar cu banii obținuți s-au cumpărat diferite materiale necesare construcțiilor amintite, manopera aparținînd în exclusivitate elevilor. Tot mai multe instituții locale sprijină această dăruire a profesorului de naturale. Așa au intrat pe poarta școlii borcane speciale pentru conservarea organelor, trei microscoape, bisturie, pensete, foarfeci etc. Cu copiii a fost confecționată armătura lemnoasă a tuturor scuipelor și uneltelor de lucru. Fiecare activitate a înregistrat un plus de învățăminte, o nouă deprindere consolidată, un atașament față de muncă.

Acțiunea naturaliștilor de la Școala generală nr. 2 din Baia Mare se extinde și asupra altor instituții locale de învățămînt. Școala dă și altora colecții de minerale, preparate anatomice, acvarii, flori, răsaduri, semințe, ca și sfaturi prețioase. Studenții Institutului pedagogic vin să-și facă și aici practica pedagogică, încheind un dialog atractiv cu profesorul Ilieș. Le dorim tuturor grabnică molipsire.

Invitat să-și expună experiența în fața comandanților de unități pionierești din județul Maramureș, profesorul Ilieș a stîrnit un entuziasm general în rîndul auditoriului, care a înțeles pe deplin puterea pasiunii investite în instruirea și educarea copiilor. Simplitatea argumentelor sale a convins mai mult decît orice precizări dintr-o metodică a activității în cercuri. Cea mai prețioasă achiziție o constituie pregătirea copiilor pentru viață, cultivarea curiozității și a receptivității lor față de tainele universului, formarea deprinderilor de muncă practică, stimularea pasiunii de a colecționa și de a admira frumusețile naturii.

Fie ca exemplul profesorului Octavian Ilies să rodească „cîtu-i Maramureșul" și chiar dincolo de granițele acestuia, așa cum sămînța plantelor cultivate de dînsul n-a cunoscut hotare și s-a prins în multe școli și locuințe ale seriilor de elevi crescuți în respectul și prețuirea naturii.

PATIȚA SILVESTRU

Ce este esențial în procesul de învățămînt

(Urmare din pag. I)

foarte buni în clasele elementare rămîn în urmă la învățătură în clasele liceale și „sucombă" sub greutatea cunoștințelor în învățămîntul superior. Se întîlnesc nu rareori fruntași la învățătură în tot cursul liceal care, ajunși la politehnică, fac parte, în primii ani, din contingentul restanțierilor. Și nu fiindcă nu ar fi fost destul de sîrguincioși și perseverenți, ci fiindcă nu pot face față volumului mare de muncă intelectuală pe care trebuie să o presteze acum, neavînd o tehnică formată în acest sens. De aceea considerăm că una din preocupările esențiale ale fiecărui profesor ar trebui să fie aceea de a-i iniția pe elevi în tehnica muncii intelectuale la obiectul său. Căci, cu toate similitudinile existente, fiecare știință necesită o anumită tehnică pentru a fi însușită : într-un fel se studiază literatura și în alt fel matematica ; o anumită tehnică cere însușirea chimiei și altă tehnică însușirea istoriei ș.a.m.d. Desigur că tehnica de studiu se bazează, în primul rînd, pe logica internă a disciplinei respective, pe înțelegerea acestei logici de către elev. Dar ea nu se reduce numai la atît, ci presupune și formarea unor abilități speciale (mînuirea unor aparate, citirea hărților, întocmirea unor rezumate, conspecte, fișe etc.). Or, acestea nu se formează de la sine, ci trebuie să fie arătate, demonstrate, formate. Însușirea lor de către elev e mai importantă, prin utilitate și consecințe, decît îndoparea cu cunoștințe care se pot afla în cărți și învăța independent. În acest scop fiecare profesor trebuia să „sacrifice" una sau două ore la începutul anului școlar pentru asemenea „mărunțișuri". Timpul astfel „sacrificat" va fi recuperat din plin prin efectele pozitive pe care le vor avea ele asupra procesului de însușire ulterioară a cunoștințelor și deprinderilor. Să nu pierdem din vedere adevărul spuselor lui Montaigne că **un cap bine format, valorează mai mult decît un cap plin de cunoștințe.**

Tehnica muncii intelectuale include nu numai aspecte exterioare, ci și interioare (deprinderea de a analiza, de a compara, de a generaliza, de a emite ipoteze și a le verifica, de a face inducții și deducții etc.). Rezolvarea acestor probleme în procesul de învățămînt, ca și dezvoltarea spiritului de observație al elevilor, a memoriei logice, a gîndirii creatoare, a imaginației, cultivarea aptitudinilor și voinței ar trebui să constituie axa de convergență a eforturilor tuturor cadrelor didactice. Acestea formează esențialul, căci un „cap bine format" este apoi apt pentru însușirea tuturor elementelor noi pe care viața le pune elevului, studentului sau profesionistului, după ce a terminat studiile.

De aceste lucruri ar trebui să țină seama atît cei care elaborează planurile, programele și manualele cît și cei care le traduc în viață. A fi convins de aceste adevăruri și a le realiza prin activitatea didactică zilnică ni se pare esențial.

INFORMARE • DOCUMENTARE

Congres internațional cu privire la știința educației

Recent, la Varșovia s-a desfășurat un Congres internațional organizat de către Asociația Internațională a Științelor Educației. Întemeiată în 1957, A.I.S.E. organizează asemenea întîlniri internaționale la fiecare patru ani ; congresul precedent a avut loc la Oslo, cel viitor se va desfășura la Stockholm sau Paris.

Confruntarea științifică de la Varșovia a întrunit aproape 400 de personalități din întreaga lume, printre care mulți specialiști de prestigiu, cunoscuți cercetători în domeniul educării și formării omului. Au fost discutate numeroase probleme, vizînd un domeniu larg de preocupări, observat din perspective diferite. Efortul participanților s-a îndreptat spre analizarea unor aspecte complexe legate de formarea omului, de rolul său în societatea modernă.

Cele peste 100 de comunicări prezentate au fost grupate în șase secții, pe temele : condițiile sociale și culturale ale dezvoltării și formării copiilor și tineretului ; conținutul științific al formării omului (structura științei și programele școlare, integrarea științelor în procesul de învățămînt, specializarea și formarea generală) ; conținutul formării omului modern ; tehnica (raportul între tehnică, știință și artă, aspectul creator al tehnicii) ; conținutul artistic al formării omului modern (concepția nouă a formării omului prin mijloace artistice, funcția pedagogică a diverselor domenii ale artei, arta și munca) ; problemele sistemului și organizării învățămîntului (factorii obiectivi și extinderea învățămîntului secundar, problema unității și diversității formării omului, problema selecției precoce și tardive, a formării profesionale și generale, a formării elevilor dotați, motivele personale ale formării) ; metodologia cercetării pedagogice (problema condiționării educației și a evaluării rezultatelor educative).

Analizînd condițiile formării omului, cauzele care determină educația și influențele care contribuie la realizarea ei, multe comunicări au evidențiat cooperarea în actul educației a unor elemente extrem de variate, care produc tendințe neuniforme, relevînd dialectica contrariilor ce se manifestă în automișcarea intimă a actului formativ. Au fost luate în discuție problema unității și diversității în formarea omului (A. Clausse — Belgia), dezintegrarea și reintegrarea în pedagogie (S. Woloszyn — Polonia), relația între cultura generală și specializare (G. Hrusanov — Bulgaria), legătura școlii cu viața (G. Martinoli — Italia), cercetarea și filozofia (G. Mialaret — Franța). Discutarea polarităților a evidențiat nu numai complexitatea cercetării problemelor educative, ci și faptul că mișcarea aspectelor diferite sau contrare duce la dezvoltarea individului uman, a personalității. M. Debesse (Franța) a propus, pentru susținerea unității personalității împotriva forțelor dezintegratoare, formarea prin educație a unei „armături morale", armătură care a fost asemănată de G. Mialaret cu problema idealului din pedagogia filozofică. În același spirit, F.F. Korolev (U.R.S.S.) a analizat formarea personalității, remarcînd condițiile deosebite create de socialism pentru dezvoltarea integrală și armonioasă a omului. Unele comunicări nu s-au referit exclusiv la activitatea de educare, ci au cuprins și observații asupra constituirii teoretice a științei acestui fenomen (B. Suchodolski — Polonia, C. Cuciuc — România, W. Gerhart — S.U.A.).

Un număr însemnat de lucrări au analizat factorii ce contribuie la realizarea educației : rolul științei (V. M. Hvostov — U.R.S.S., W. Okon — Polonia, T. Husen — Suedia), al tehnicii (G. Neuner — R.D.G., O. Pavlik — Cehoslovacia), al artei (L. Volpicelli — Italia, I. Wojnar — Polonia), al televiziunii (L. Bandura — Polonia), al organizațiilor de tineret (A. Kaminski— Polonia), al sportului (A. Molak — Polonia) etc.

Un loc important l-a ocupat în cadrul lucrărilor congresului analiza problemelor școlii, căreia îi revine rolul esențial în formarea educativă. Situația școlară a fost prezentată atît sub aspect organizatoric, cît și în conținut. Unele comunicări au expus sistemul școlar din anumite țări (Masako Shoji — Japonia, I. Antohi — România, B. Suchodolski — Polonia, G. Neuner — R.D.G., V. Bhushan— S.U.A., L. Krneta — Iugoslavia). Altele au discutat problemele conținutului și tehnicii învățămîntului (M. Manacorda — Italia), rolul profesorului (I. Vikainen — Finlanda, M. Kornacker —S.U.A.), al motivării (Al. Lazăr — România) etc. Aprecierea rolului deosebit al educației și învățămîntului a fost ilustrată și prin atenția specială care s-a acordat cercetării în aceste domenii, discutată în cadrul secției a VI-a a Congresului. Aici au fost prezentate și probleme de metodologie generală (G. Mialaret — Franța, D. Muster — România, J. Sandwen — Norvegia), precum și comunicări de metodologie concretă (H. Zimiles —S.U.A., G. Limiti — Italia etc.).

Comunicările delegaților români au fost primite cu mult interes. În raportul final al Congresului aceste comunicări au fost apreciate drept o contribuție valoroasă adusă de autorii români la dezbaterile din secțiile respective.

Prilejuind un larg schimb de opinii, Congresul organizat la Varșovia de A.I.Ș.E. a adus în atenția generală o serie de importante probleme de pedagogie teoretică și practică și a contribuit la clarificarea lor în scopul unei cît mai complete și multilaterale dezvoltări a tinerelor generații.

Dr. DUMITRU MUSTER
prof. CONSTANTIN CUCIUC

Estetica mediului școlar

Totul a început cît se poate de simplu și nespectaculos. Cu vreo 15 ani în urmă, directorul unei școli rurale din apropierea Pragăi, prieten al pictorului și esteticianului Jan Fort, profesor la Institutul de arte plastice, s-a adresat acestuia cu rugămintea de a-l ajuta să creeze o ambianță mai estetică cadrului în care-și desfășurau activitatea elevii și profesorii școlii sale. Trebuie precizat că multe dintre clădirile școlilor din R. S. Cehoslovacă, atît la orașe cît și la sate, sînt construcții vechi de peste 100 de ani, solide, masive, cu o frumoasă arhitectură exterioară, dar al căror interior se impunea modernizat pentru a corespunde atît exigențelor didacticii cît și celor ale esteticii.

Jan Fort a venit la școală în vacanța acelui an, a cercetat clădirea și apoi, paralel cu modificările necesare în scopul lărgirii spațiului pentru laboratoarele și cabinetele școlare, s-a ocupat personal de realizarea cadrului estetic. A fost pe rînd și proiectant, și arhitect, și zugrav, și artist plastic. A cercetat amplasarea fiecărei încăperi și, în funcție de luminozitate, a zugrăvit singur pereții în culorile pe care le-a ales. Rezultatul a fost surprinzător. Aspectul monorit, uniformitatea fuseseră eliminate total. În aceleași încăperi albul intens al unui perete se asocia cu culori calde — portocaliu, galben, roșu deschis — sau, dimpotrivă, cu culori reci — verde, albastru — în funcție de punctul cardinal către care era orientată sala respectivă, de modul cum se proiecta lumina pe zidurile interioare. Cretoane imprimate, alese și ele de către artist, au împodobit ferestrele. Prin amenajări speciale, în fața tablei s-a montat o draperie care o acoperă atunci cînd folosirea ei nu este necesară. În felul acesta, sus-ține Fort, pe lîngă accentuarea ambianței intime se obține și un element odihnitor pentru ochii copiilor.

Transformări uimitoare au suferit coridoarele. Din locuri de trecere fără personalitate, mohorîte, ele au devenit adevărate concentrate de frumos. Fort a ales o serie de reproduceri după lucrări plastice clasice și moderne, pe care le-a amplasat exact la înălțimea ochilor elevilor. Pe unii pereți, zugrăviți și ei într-o gamă foarte variată, după aceleași criterii ca și pereții claselor, au apărut frescе executate chiar de către artist ; în colțuri au fost așezate amfore cu crengi extrem de decorative. În locul cunoscutelor lămpi de tavan cu globuri mate, de un alb lăptos uniform, au fost instalate, tot după proiectul lui Fort,lustre moderne, cu tije prelungi și abatjoururi de formă cilindrică sau tronconică, din materiale metalice și plastice, care creează un adevărat joc de lumini și umbre.

Nici cancelaria profesorilor și biroul directorului nu au fost uitate. În modernizarea ambianței de aici a intrat, alături de zugrăvirea pereților, aducerea unui mobilier modern funcțional și, în același timp, estetic.

Poate că totul s-ar fi oprit la această unică școală dacă Jan Fort n-ar fi fost un pasionat care s-a atașat cu trup și suflet de ideea de a moderniza ambianța școlară și dacă, la rîndul lor, directorii unor școli apropiate nu ar fi devenit și ei partizanii unei ambianțe estetice. Așa însă, în anii următori au apărut încă o serie de școli purtînd amprenta personalității artistului. Pentru fiecare din ele Fort a alcătuit personal proiectul, a ales culorile pereților, elementele decorative și artistice și locul lor de amplasare. În publicațiile pedagogice au început să apară articole prin care era susținută această mișcare înnoitoare. Nu se poate face abstracție de faptul că au existat și adversari ai acesteia. Ei argumentau astfel : „Ce fel de artist poate fi acela care îmbină stilul clasic, sever al arhitecturii exterioare cu o concepție atît de modernă a interiorului ? Și, pe urmă, o asemenea amenajare interioară costă mai scump decît reparațiile și zugrăvirea curentă". Lucrările care se ocupă de estetica ambianței de viață și de muncă apărute în ultimul timp au înlăturat prima obiecție: într-adevăr, ele recomandă alternarea mobilierului și decorației moderne cu colțuri în care să fie amplasate mobile de stil. Cît privește obiecția cu caracter economic, acesteia i s-a răspuns prin argumentul faptelor.

Acțiunea de modernizare a interiorului școlilor a cîștigat adepți statornici și la unele foruri de conducere a învățămîntului. Inspectoratul școlar al districtului administrativ Praga a decis chiar să creeze un cabinet de estetică școlară. La acest cabinet, condus de Jan Fort, vin să lucreze și cîțiva tineri și entuziaști artiști plastici și arhitecți. Ei se deplasează întotdeauna personal în școlile care le solicită concursul, alcătuiesc un minuțios proiect al cadrului estetic (J. Fort a realizat și un probar-tip pentru culorile interioare, astfel încît acestea pot fi indicate constructorilor prin simple simboluri) și urmăresc pe parcurs realizarea lucrării. Roadele activității acestui cabinet sînt materializate în faptul că astăzi în Praga și districtul administrativ din jurul capitalei R. S. Cehoslovace fiecărui al doilea edificiu școlar i s-a creat un cadru estetic. Deosebit de izbutite sînt lucrările de arhitectură interioară de la vechiul liceu din Mlada Boleslav și de la liceul din Pribram. La amîndouă aceste școli, în decorarea interioară dominau stucaturile. Modernizarea nu le-a sacrificat, ci le-a acordat noi valențe de frumusețe prin zugrăvirea reliefurilor cu alb și a tavanului din jur cu galben.

Acum, cabinetele de estetică școlară conduse de artiști plastici, decoratori și arhitecți plini de entuziasm cîștigă teren și în alte regiuni ale Cehoslovaciei. Pe lîngă amenajarea propriu-zisă a clădirilor aceste cabinete au organizat în ultimul timp interesante cursuri de estetică școlară pentru directorii școlilor și dau consultații tuturor profesorilor care le solicită.

Pe planul activității instructiv-educative, rezultatele acestei acțiuni, verificate pe parcursul anilor, sînt demne de toată atenția. În noua ambianță elevii învață cu mai multă plăcere și obosesc mai puțin (dat fiind cadrul odihnitor). Amenajările, deși inițial mai costisitoare, se dovedesc, în ultimă instanță, mai economice, întrucît elevii țin foarte mult la interiorul școlii astfel amenajat și îl păstrează cu mult grijă, așa încît lucrările de reparații și refaceri interioare se efectuează acum o dată la 6—7 ani, în loc de 1—2 ani, cum se întîmpla înainte. În sfîrșit, noul cadru estetic școlar i-a făcut pe elevi adevărați propagatori ai esteticii și acasă, în rîndul părinților. În felul acesta frumosul devine continuu izvor de noi frumuseți.

Dr. ZDENEK KONECNY

Cercetări de pedagogie comparată

Una din principalele direcții de dezvoltare a cercetării pedagogice din Japonia o constituie pedagogia comparată, care s-a constituit ca o disciplină pedagogică de sine stătătoare, menită să prospecteze cele mai eficiente căi și forme folosite pe plan mondial pentru progresul și modernizarea învățămîntului. Astfel, catedra de pedagogie comparată de la Universitatea din Tokio și-a concentrat atenția în mod special asupra studierii conținutului învățămîntului mediu în lume, cea de la Universitatea Tohoku din Sendai efectuează cercetări comparate în legătură cu instituțiile de pregătire a profesorilor etc.

Alături de investigațiile întreprinse de catedrele de pedagogie, cercetări ample desfășoară pe această linie Institutul de cercetări pentru pedagogie și cultură comparată de pe lîngă Universitatea Kyushu din Fukuoka. În ultimii ani, acest institut a realizat studii privind problemele educației morale și civice, formarea personalității, pregătirea culturală a tineretului din mediul rural etc.

Modernizarea învățămîntului matematic

Începînd din acest an în învățămîntul de cultură generală din R.F. a Germaniei se aplică un program de perspectivă privind modernizarea învățămîntului. Programul urmărește să asigure cunoașterea de către elevi a progresului înregistrat în științele matematice moderne și a modalităților de abordare matematică a problemelor din alte domenii științifice, a rolului matematicii în economie și societate, însușirea modurilor de gîndire caracteristice matematicii și științelor naturii, realizarea unei apropieri a învățămîntului matematic din liceu de învățămîntul matematic desfășurat în universități, pentru a se înlătura piedicile în orientarea tinerilor către profesiunile cu profil matematic-științific și în sfîrșit crearea condițiilor pentru pregătirea unui număr tot mai mare de cadre tehnice calificate.

Pentru atingerea acestor obiective se urmărește promovarea unei noi orientări în didactica și metodica matematicii, astfel încît să se asigure o predare bazată pe principiul intuiției în primele clase și o abstractizare și sistematizare din ce în ce mai accentuate în ultimele clase de liceu. În acest scop s-au luat măsuri pentru elaborarea unui manual destinat profesorilor, care să sintetizeze întreaga experiență pozitivă acumulată în acest domeniu pe plan mondial.

Acțiunea de modernizare, care cuprinde în sfera ei toate clasele școlii de cultură generală, se va încheia, într-o primă etapă, în anul școlar 1972-1973.

BIBLIOTECA

„Metode și tehnici matematice în pedagogie"

Didactometria, termen inedit în literatura de specialitate, are drept obiect, așa cum rezultă din sensul său etimologic, măsurarea cantitativă a efortului intelectual în condițiile procesului de învățămînt. Este vorba, deci, de măsurarea eficienței metodelor didactice. Acestor probleme le este dedicată lucrarea „Metode și tehnici matematice în pedagogie" de Gh. T. Dumitrescu, apărută recent în Editura didactică și pedagogică.

Evitînd o matematizare excesivă a problemelor abordate, autorul se referă la statistica școlară, la folosirea metodei grafice în învățămînt, la antropometria pedagogică, la psihometria școlară, la rolul metodei sociometrice, prezentînd gama variată, dar unitară în conținut și finalizare practică, a metodelor științifice de cunoaștere a elevilor.

Plecînd de la premisa că legile care guvernează procesele instructiv-educative pot fi studiate cu ajutorul metodei statistice, Gh. T. Dumitrescu folosește o amplă bibliografie privind statistica aplicată în teoria învățării. Metodele consacrate de cercetarea statistică capătă, prin modelele experimentate, specificul domeniului abordat, relevînd rezultate din cele mai interesante. De pildă, pe baza formulei Bravais — Pearson se determină, cu rezultate spectaculoase, aptitudinile unui elev de la secția reală pe baza notelor obținute timp de 10 ani consecutiv la matematică și fizică. Este vorba, evident, de calcule laborioase, în special pentru cazul colectivelor cu frecvență mare (serii statistice cu variabilitate perfect simetrică). Autorul relevă, în legătură cu aceasta, contribuția psihologului român G. Zapan care, încă în urmă cu peste trei decenii, a propus o simplificare a metodei Bravais—Pearson.

Numeroasele aplicații ale teoriei corelației statistice la fenomenele cu caracter pedagogic realizate de cercetători din țara noastră în ultimii ani și prezentate în lucrare contribuie la înțelegerea rolului pe care îl are introducerea judicioasă a celor moderne de calcul în pedagogie. Autorul valorifică din plin în acest domeniu tradiția științifică românească, pe care o reactualizează.

Alături de aparatul matematic de calcul al problemei abordate, autorul insistă asupra instrumentului grafic fiindcă, după părerea sa — la care subscriem — „dezvoltarea metodelor noi legate de cibernetică, cum este aceea a modelului și modelării sau aceea a construirii mașinilor de conducere automată nu se poate lipsi de grafice". Este cunoscut că metoda grafică are un domeniu de aplicație quasi — universal, dar, în accepția autorului, ea este de o deosebită actualitate în pedagogie, deoarece stimulează gîndirea, spiritul de observație și de orientare, ușurează sensibil efortul intelectual și favorizează însușirea informației în procesul de instruire. Se utilizează modelele clasice ale graficii statistice care, odată cu principiile de construcție, primesc și o interpretare aplicativă din statistica școlară, reflectînd evenimente independente și de corelație, exprimînd variația lor. Sînt tratate de asemenea, diagramele pentru efectuarea unor calcule operative de analiză în orientarea profesională, problemele de distribuție statistică, calculul unor indicatori statistici etc. Reținem reprezentarea grafică comparativă a coeficienților de corelație referitoare la inteligență — memorie manifestate de un grup de elevi la o serie de obiecte. Aceste grafice sînt foarte sugestive și vădesc o elasticitate apreciabilă în figurarea indicatorilor de corelație urmăriți. Și alte grafice sînt demne de reținut prin accesibilitatea lor prin capacitatea de a se oreta la generalizare.

Este incontestabil că didactometria poate utiliza pe scară largă metodele teoriei statice în totalitatea lor, că prin aplicarea lor în procesul pedagogic se pot obține rezultate din cele mai interesante.

Socotim că lucrarea lui Gh. T. Dumitrescu interesează un cerc larg de cititori, specialiști sau nespecialiști, întrucît corespunde preocupărilor actuale de cercetare prin prisma procedeelor moderne de calcul.

P. RĂDULESCU
I. TEICH

UNIVERSITATEA „AL. I. CUZA"
IAȘI

ANUNȚĂ :

scoaterea la concurs a următoarelor posturi :

FACULTATEA DE BIOLOGIE—GEOGRAFIE

— Conferențiar la catedra de Morfologie animală și antropologie, disciplinele Anatomia comparată, Citologie, histologie, embriologie, Biospeologie, Metode moderne de cercetare, poziția XVIIB/3.

FACULTATEA DE ISTORIE—FILOZOFIE

— Asistent la catedra de Materialism dialectic și istoric, disciplina Sociologie, poziția XXVII A/21.

Candidații la concurs vor depune la secretariatul rectoratului Universității „Al. I. Cuza" din Iași, Calea 23 August nr. 11, cererea de înscriere împreună cu actele prevăzute de Legea nr. 6/1969 privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial al Republicii Socialiste România, partea I, nr. 33 din 15 martie 1969.

Termenul de depunere a actelor este de 30 de zile de la data publicării acestui anunț, pentru funcția de conferențiar și de 15 zile pentru funcția de asistent.

Concursul va avea loc la Universitatea „Al. I. Cuza" din Iași, în termen de 3 luni de la expirarea termenului de înscriere la concurs pentru funcția de conferențiar și de 2 luni pentru funcția de asistent.

Cei care funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris, rectorului sau directorului acesteia, înscrierea la concurs.

Informații suplimentare privind condițiile de înscriere la concurs se pot obține la secretariatul rectoratului Universității din Iași, telefon 12718.

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI
TÎRGU-MUREȘ

ANUNȚĂ :

Scoaterea la concurs a postului de le[ctor] fizică-chimie, catedra de Chimie, disci[plina] chimiei și experiențe didactice ; Practic[a] în limba maghiară), poziția 8.

Candidații la concurs vor înainta la [Institutul] pedagogic de 3 ani Tg. Mureș, în ter[men de 30 de zile de la] publicarea acestui anunț, o cerere d[e înscriere, la care se] vor anexa, în dublu exemplar, acte[le prevăzute de Legea] nr. 6 privind Statutul personalului [didactic din R.S.R., pu]blicată în Buletinul Oficial al R.S.R. [nr. 1 nr. 33 din 15] martie 1969.

Cei care funcționează într-o insti[tuție de învățămînt su]perior sînt obligați să comunice în scris rectoratului acesteia înscrierea la concurs.

Concursul va avea loc la sediul Institutului pedagogic de 3 ani din Tg. Mureș, la 3 luni de la publicarea acestui anunț.

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI
SUCEAVA

ANUNȚĂ :

scoaterea la concurs a următoarelor posturi :

— asistent stagiar, poziția 15 din statul de funcțiuni al catedrei de Limba română — disciplina Limba engleză ;

— asistent stagiar, poziția 17 din statul de funcțiuni al catedrei de Limbă română — disciplina Limba franceză ;

— asistent stagiar, poziția 7 din statul de funcțiuni al catedrei de Geografie — disciplina Geografie matematică, climatologie—hidrologie, geografie economică a R.S.R. ;

— asistent, poziția 7 din statul de funcțiuni al catedrei de Educație fizică, disciplina Educație fizică, handbal.

Candidații la concurs vor depune la secretariatul rectoratului Institutului pedagogic de 3 ani Suceava, în termen de 15 zile de la data publicării acestui anunț, cererea de înscriere la care vor anexa în dublu exemplar actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România publicată în Buletinul Oficial nr. 33 partea I din 15 martie 1969.

Concursul se va ține la rectoratul Institutului pedagogic de 3 ani din Suceava în termen de 15 zile de la expirarea datei de înscriere la concurs.

Cei care funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris, rectorului acesteia, înscrierea la concurs.

INSTITUTUL DE CONSTRUCȚII-BUCUREȘTI

ANUNȚĂ

scoaterea la concurs a unui post de asistent la Catedra Statica construcțiilor, cu sarcini de seminar, la disciplinele „Statica, stabilitatea și dinamica construcțiilor" și „Mecanica construcțiilor", poziția 13 din statul de funcțiuni.

Candidații la concurs vor depune la Secretariatul Rectoratului din București, Bd. Republicii 176, cererea de înscriere împreună cu actele prevăzute de Legea nr. 6 privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, în termen de 15 zile de la data publicării acestui anunț în Buletinul Oficial.

Cei ce funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris, rectorului sau directorului acesteia, înscrierea la concurs.

Concursul se va ține la sediul institutului, în termen de 3 luni de la publicarea acestui anunț.

REȚINEȚI!

Abonamentele pe trimestrul IV la revista „EDUCAȚIA PIONIEREASCĂ" se pot face în mod excepțional — pînă la data de 8 octombrie 1969 la oficiile P.T.T.R. și factorii poștali.

Revista, consecventă pe linia asigurării unei lecturi de înaltă competență și maximă eficiență, începe acest an școlar cu un grup lărgit de colaboratori de prestigiu și cu o arie vastă de teme în măsură să intereseze pe comandantul de pionieri ca intelectual și educator.

Costul unui abonament pe 3 luni — 9 lei.

ERATĂ

În anunțul Institutului pedagogic de 3 ani din Oradea privind scoaterea la concurs a unor posturi didactice, publicat în „Gazeta învățămîntului" nr. 1008 din 12 septembrie 1969, la Catedra de geografie, poziția nr. 3 din statul de funcțiuni se va citi disciplina **„Climatologie și hidrologie"** și nu „Metodica predării matematicii".

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA [illegible]. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii de presă Tiparul I Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.132